

Remissyttrande LI2026/ 01127 – Promemoria om kommunal och regional finansiering av flyglinjer med allmän trafikplikt

Sammanfattning

Kramfors kommun anser att flygförbindelsen mellan Höga Kusten Airport och Arlanda är av avgörande betydelse för regionens näringsliv, totalförsvar och för Sveriges långsiktiga utveckling. Det ökade resebehov som följer av bland annat återetableringen av I 21, utvecklingen av MCF och ett växande internationellt näringsliv stärker behovet av en robust och kapacitetsstark flygtrafik.

Kommunen välkomnar ett ökat regionalt inflytande, men avvisar en utveckling där kostnadsansvaret för samhällsviktig flygtrafik flyttas från staten till kommuner och regioner.

Flygförbindelsen till Arlanda är avgörande för regional utveckling

Höga Kusten Airport utgör en central del av den transportinfrastruktur som möjliggör för företag och organisationer att verka i Västernorrland trots stora geografiska avstånd.

Regionens exportorienterade näringsliv är beroende av effektiva förbindelser till nationella och internationella marknader. För många företag är tillgången till snabba transporter en förutsättning för investeringar, affärsutveckling, kompetensförsörjning och internationella samarbeten.

Arlanda fungerar som regionens huvudsakliga nod mot övriga Sverige och världen. En väl fungerande flygförbindelse till Arlanda är därför inte enbart en regional angelägenhet utan en nationell infrastrukturfunktion som bidrar till Sveriges konkurrenskraft och sammanhållning.

Kramfors kommun delar promemorians bedömning att flyglinjer med allmän trafikplikt kan vara nödvändiga för den ekonomiska och sociala utvecklingen i berörda regioner. För Höga Kusten-regionen är detta särskilt tydligt.

Kapacitetsbehovet ökar

Kommunerna Sollefteå och Kramfors ser ett växande behov av kapacitet på den befintliga trafikpliktslinjen till Arlanda.

Under kommande år väntas resandet öka till följd av bland annat:

- Den pågående återetableringen av I 21 i Sollefteå,
- MCF och återinförandet av civilplikten 2027
- ökade investeringar inom totalförsvar och civil beredskap,
- växande behov av nationell och internationell samverkan inom försvars- och säkerhetsområdet,
- fortsatt utveckling av regionens exportinriktade näringsliv.

Mot denna bakgrund är frågan om tillräcklig kapacitet på den befintliga linjen viktigare än etableringen av nya flyglinjer.

Kramfors kommun delar promemorians bedömning att fler flygstolar kan vara ett relevant verktyg för att möta ökade tillgänglighetsbehov.

Kramfors kommun vill framhålla att det ökade behovet av kapacitet inte bör finansieras genom kommunal eller regional medfinansiering utan vi anser att staten måste ta ansvaret.

Flygtrafiken till och från Höga Kusten Airport är av betydelse långt utanför den egna kommungränsen. Trafiken nyttjas av invånare, företag och offentliga verksamheter i stora delar av Västernorrland och närliggande län samt fyller en funktion för såväl regional utveckling som nationell beredskap.

Kommunen anser därför att behovet av utökad kapacitet bör hanteras inom ramen för statens ansvar för flygtrafik med allmän trafikplikt.

Samslingningen med Gällivare är positiv

Kramfors kommun ser mycket positivt på den nuvarande samslingningen mellan Höga Kusten Airport och Gällivare.

Samslingningen bidrar till:

- ökad kostnadseffektivitet,
- bättre kapacitetsutnyttjande,
- ökad robusthet i trafiksystemet,
- miljömässigt hållbart
- starkare kopplingar mellan två regioner med betydande industriell utveckling och växande försvarsverksamhet.

Kommunen anser att denna modell bör utvecklas och beaktas i framtida trafikpliktsupphandlingar.

Höga Kusten Airport skapar nytta

Höga Kusten Airport är en regional resurs och har ett upptagningsområde som omfattar stora delar av Västernorrlands län och angränsande inlandskommuner och län. Sammantaget utgör Höga Kusten Airport ett strategiskt kommunikationsnav för mer än 200 000 invånare och för ett stort antal företag, myndigheter och samhällsviktiga verksamheter. Flygplatsens betydelse sträcker sig därmed långt utanför ägarkommunerna och bidrar till tillgänglighet, konkurrenskraft och regional utveckling i en stor del av Sverige.

Flygplatsen stärker även arbetsmarknadens funktion, underlättar företagsetableringar, möjliggör kompetensförsörjning och bidrar till regionens attraktivitet som plats för investeringar och utveckling.

Kommunen bedömer därför att de kriterier som promemorian anger för regional nytta och markant förbättrade kommunikationsmöjligheter är väl uppfyllda för Höga Kusten Airport.

Felaktig bild av tillgänglighet – restider i praktiken

Trafikverkets beskrivning av regionens tillgänglighet ger inte en rättvisande bild av de faktiska förutsättningarna. För invånare, företag och offentliga verksamheter i Höga Kusten-regionen och inlandet finns i praktiken inga tillförlitliga kommunikationsalternativ som kan ersätta flygets funktion.

Resor till Stockholm och vidare till nationella och internationella destinationer tar avsevärt längre tid med tåg eller bil. Långdistanstågen präglas dessutom av betydande kapacitets- och punktlighetsproblem – endast 45,7 procent av tågen anländer i tid – samtidigt som utbudet är begränsat och återkommande förseningar påverkar resornas tillförlitlighet. Buss- och bilresor till Stockholm innebär i många fall en restid som motsvarar en hel arbetsdag.

För en region som kännetecknas av stora geografiska avstånd, ett internationellt näringsliv med omfattande exportindustri och en snabbt växande försvarsverksamhet är flyget inte ett komplement till övrig infrastruktur. Det är en grundläggande förutsättning för tillgänglighet, kompetensförsörjning, affärsutveckling, samhällsservice och för totalförsvarets funktion.

Flygtrafiken via Höga Kusten Airport är därför inte en fråga om bekvämlighet, utan en nödvändig del av regionens transportinfrastruktur och dess möjligheter att verka på likvärdiga villkor med övriga delar av landet.

Kramfors kommuns ställningstagande

Kramfors kommun tillstyrker i huvudsak förslaget om ökat regionalt inflytande över flyglinjer med allmän trafikplikt.

Kommunen vill dock särskilt framhålla att:

1. Flygförbindelsen mellan Höga Kusten Airport och Arlanda är av avgörande betydelse för regional utveckling, internationell konkurrenskraft och totalförsvaret.
2. Det finns ett växande behov av kapacitet på den befintliga linjen till följd av näringslivets och totalförsvarets utveckling.
3. Kommunen ser inte att ökade kapacitetsbehov ska finansieras genom kommunal eller regional medfinansiering.
4. Staten bör även fortsättningsvis bära huvudansvaret för att säkerställa tillgängligheten till regioner där flygtrafik är en förutsättning för utveckling och tillväxt.
5. Samslingningen med Gällivare är en positiv och strategiskt viktig lösning som bör värnas och utvecklas i kommande upphandlingar.

Malin Svanholm (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Skickas till:
per e-post till li.remissvar@regeringskansliet.se
med kopia till li.transport.remissvar@regeringskansliet.se samt
niklas.lundin@regeringskansliet.se. Ange diarienummer LI2026/01127 och
remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.